

DIGITAAL VEILIGHEIDSPAN

INSTRUMENT VOOR SOCIALE VEILIGHEID OP SCHOOL

Elke school is verplicht zorg te dragen voor sociale veiligheid van haar personeel en leerlingen. Om dit kracht bij te zetten is sinds augustus 2015 de 'Wet Veiligheid op School' in werking. Wat houdt de wet in? Waar moet de school aan voldoen? En hoe pak je dat aan?

Tekst: Chantal Lagrand-Homburg en Emily van Driel

Hoe kan je als schoolteam actief aan de slag met het veiligheidsbeleid? Geen school wordt veilig van alleen een mooi plan of set samenhangende maatregelen. De veiligheid is ook afhankelijk van hoe je het samen binnen de school oppakt. De school en haar leerlingen verdienen een maatpak, geen goedkope confectie. Er is in de wet een aantal onderdelen verplicht gesteld waarop de Onderwijsinspectie controleert:

- Het schoolbeleid met betrekking tot de veiligheid;
- Het monitoren van de veiligheid van leerlingen op school met een instrument dat een representatief en actueel beeld geeft;
- Ten minste een persoon die het beleid rondom het tegengaan van pesten coördineert en fungeert als aanspreekpunt.

We haken in dit artikel aan op het eerste onderdeel van de verplichting.

Scholen zijn verplicht om het veiligheidsbeleid dat op papier staat daadwerkelijk vorm te geven in de praktijk. De verplichting bestaat uit het ontwikkelen van 'een set samenhangende maatregelen', gericht op preventie en het afhandelen van incidenten. Dit beleid moet worden gevormd met alle betrokkenen van de school en gedragen en verankerd worden in de dagelijkse praktijk.

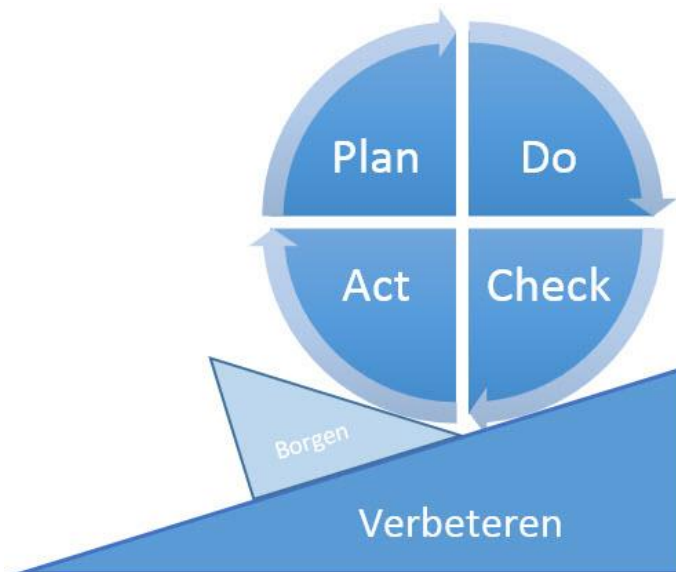
HOE?

Het Digitaal Veiligheidsplan, ontwikkeld door Stichting School & Veiligheid, is een hulpmiddel. Hiermee kan een schoolteam in kaart brengen hoe het is gesteld met het gevoerde sociale veiligheidsbeleid. Middels vragen leidt het instrument langs verschillende onderdelen; visie, inzicht, voorwaarden, handelen, preventie en signaleren. Tot slot is er een onderdeel dat helpt bij de borging van het beleid. De antwoorden op de vragen van de diverse onderdelen geven inzicht in de actuele en gewenste situatie van de school.

Het is aan de school zelf in hoeverre het patroon gevolgd wordt; wat moet er, wat is handig, wat mag er, wat hebben we wel, wat hebben we niet... Door met elkaar in gesprek te gaan krijgt het beleid voor medewerkers en leerlingen vorm en gaat het leven. Wat verstaan we onder veiligheidsbeleid? Hoe herkennen we onveiligheid op onze school? En hoe gaan wij daar dan mee om?

LEREN EN VERBETEREN

Zoals een antipestprogramma geen garantie is tegen pesten, maakt alleen het 'hebben' van een schoolveiligheidsplan een school niet tot een veilige plek. Een veiligheidsplan laat zien welke afspraken er zijn gemaakt, hoe veiligheid wordt geborgd en welke gezamenlijk gekozen doelstellingen nagestreefd worden. Het stellen van doelen veronderstelt actie. Door op regelmatige basis samen te controleren of doelen behaald zijn en wat daarin meespeelde, zorg je voor veiligheid op maat. Om de school hierin op weg te helpen, genereert het Digitaal Veiligheidsplan een lijst met door school samengestelde actiepunten.

Check regelmatig wat er nog aangescherpt kan worden. Voer verbeteringen door. Gebruik incidenten. Evalueer ze, en bekijk wat er anders had gekund in de afhandeling. Onderzoek of een incident voorkomen had kunnen worden. Uiteraard kunt u ook momenten gebruiken die in uw schoolcyclus handig zijn. Bijvoorbeeld wanneer het schoolplan wordt gemaakt. Verandert de populatie van de school? Gaan er leerlingen weg? Zijn er personeelwisselingen? Controleer dan of het 'maatpak' nog past. Misschien moet het her

en der een stukje uitgelegd worden, is het te krap. Of misschien wordt het wel wat sleets en moeten er herstelwerkzaamheden verricht worden.

Jordi heeft het moeilijk in de klas. Met meerdere kinderen tegelijk spelen vindt hij lastig. En nu wordt hij ook nog eens gepest. De ib'er merkt uit de gesprekken dat de juffen van Jordi verschillend omgaan met het pesten. De ene juf neemt dagelijks de afspraken met de kinderen door en voert er gesprekjes over in de klas, terwijl de andere juf vindt dat het niet haar taak is om zich hiermee bezig te houden. De ib'er besluit met de juffen te praten en met een aantal leerkrachten en de directeur het pestbeleid weer eens onder de loep te nemen: ze luisteren naar elkaars verhalen over pesten en bespreken hoe ieder ermee omgaat. De directeur pakt de eerdergemaakte teamafspraken erbij om te kijken welke afspraken opgefrist moeten worden en welke nieuwe afspraken samen gemaakt kunnen worden. De ib'er stelt voor om te kijken of de Kanjertraining nog steeds het best passend is voor de school. De directeur zal alle afspraken en acties verwerken in het Digitaal Veiligheidsplan.

ERVARINGEN GEBRUIKERS

Het Digitaal Veiligheidsplan in haar huidige vorm is sinds juni 2015 in gebruik. Inmiddels zijn er ruim 3000 accounts actief. Een uitgebreide rondvraag onder de gebruikers leverde een aantal ervaringen op:

- *'Alle protocollen met betrekking tot (sociale) veiligheid zijn netjes geordend en het is overzichtelijk wat er binnen onze organisatie aanwezig is of nog moet komen.'*
- *'De structuur die het veiligheidsplan biedt is prettig. Vele elementen hadden wij al geïmplementeerd maar nu staat alles keurig in een format.'*
- *'We hebben nu een duidelijk overzicht voor onze school; we weten nu aan welke punten we nog moeten werken.'*
- *'We kijken nu jaarlijks of alle documenten nog up to date zijn en zorgen dat zaken die nog aandacht nodig hebben op de agenda komen.'*
- *'Ik dacht dat er een plan voor mij uit zou komen rollen, wat door jullie bedacht is. Dit is veel sterker, want het is mijn plan.'*

Uiteraard zijn er ook scholen niet tevreden over het hulpmiddel. Gebruikers schreven:

- *'Ik had de gegevens in eigen mappen binnen mijn eigen digitale schoolomgeving. Het bestuur heeft gekozen voor een centrale plek voor alle scholen voor diezelfde documenten. Was dus eenvoudig te vullen, maar geeft niet iets extra's voor mij.'*
- *'Ik vind het te algemeen en te groot.'*
- *'Voor veel van onze scholen gelden dezelfde dingen, die moeten we nu meerdere keren invullen.'*

Gebruik van het Digitaal Veiligheidsplan heeft geen meerwaarde wanneer de plannen al goed op orde en inzichtelijk zijn en het schoolteam hier actief mee werkt. Er zal ook weinig meerwaarde zijn wanneer je een pasklare oplossing zoekt of vlug klaar wilt zijn.

UITGEBREIDE VERSIE

Op verzoek van diverse besturen hebben de PO-Raad en de VO-raad Stichting School & Veiligheid gevraagd een uitgebreidere versie van het Digitaal Veiligheidsplan te ontwikkelen. Een plan waarbij besturen richting kunnen geven aan het veiligheidsplan van hun scholen. Zo heeft elke school haar maatpak, maar is de *look and feel* van de hele lijn gelijk. Houd www.schoolenveiligheid.nl in de gaten.

AANMELDEN

Heeft jouw school behoefte aan hulp? De helpdesk van Stichting School & Veiligheid denkt met je mee over het werken aan schoolveiligheid. Ook kunnen schoolleiding en besturen kosteloos een adviesgesprek aanvragen met de Ambassadeurs Sociale Veiligheid. Hiervoor neem je contact op met Stichting School & Veiligheid, www.schoolenveiligheid.nl/helpdesk/.

Om aan de slag te gaan met het Digitaal Veiligheidsplan gaat je naar www.digitaalveiligheidsplan.nl. Daar kun je je gratis aanmelden. Ook vind je daar veelgestelde vragen, een handleiding en een korte demonstratiefilm.

Chantal Lagrand-Homburg werkt sinds 2007 bij Stichting School & Veiligheid. Als communicatiemedewerker is zij voornamelijk actief binnen de webredactie, met als specialisaties discriminatie, agressie en geweld en het Digitaal Veiligheidsplan.

Emily van Driel is sinds 2006 werkzaam bij Stichting School & Veiligheid en beantwoordt vragen aan de Helpdesk. Emily is kartrekker voor het Digitaal Veiligheidsplan.